

RVB 2011_25

VVSG-REACTIE OP 69 DOORBRAKEN WITBOEK

---

1 juni 2011 - ONTWERP

Het Witboek is een regeringsdocument dat tot stand gekomen is via onderhandelingen tussen de drie politieke partijen die deel uitmaken van de Vlaamse regering. Er is in bepaalde mate rekening gehouden met de teksten die de VVSG heeft gemaakt met commentaren op het Groenboek (teksten van 10 mei 2010 en 25 oktober 2010). Het Witboek is niet tot stand gekomen na overleg en onderhandeling met de VVSG.

De VVSG betreurt ten zeerste dat er geen echt overleg en onderhandeling is geweest met de representatieve vereniging van de lokale besturen in Vlaanderen.

In deze tekst geeft de VVSG commentaar op de 69 Doorbraken die in het Witboek geformuleerd werden. De Raad van bestuur van 11 april jl. formuleerde reeds een algemene reactie op het geheel van het Witboek (zie op de VVSG website: www.vvsq.be).

D.1 Kader voor vrijwillige fusie en opbouw modeldossier

Akkoord met de Doorbraak mits volgende aanvullingen:

1 Fusiebonus aanpassen

Voorstel dat de Vlaamse regering uiterlijk eind 2011 samen met de VVSG bekijkt (1) of de fusiebonus en de garantieregeling in het Gemeentefonds voldoende groot zijn om de kosten van het samengaan van twee of meer gemeenten te dragen en (2) welke andere belemmeringen moeten worden weggewerkt om fusies tussen gemeenten te faciliteren.

Het besef groeit dat de fusiebonus zoals die nu is ontwikkeld, vaak onvoldoende stimulansen inhoudt om echt tot fusies over te gaan. De garantieregeling Gemeentefonds betekent trouwens ook dat als een gemeente die vandaag een van de voorafnames in het Gemeentefonds geniet (grote steden, centrumsteden, provinciesteden en kustgemeenten) samen gaat met een gemeente buiten die regeling, het nog jaren duurt eer de fusiegemeente de voordelen van het hogere aantal inwoners onder de garantieregeling ervaart.

Het modeldossier dat werd uitgewerkt vertrekt van de situatie dat de fusie beslist is om dan het proces van praktische realisering op het terrein uit te voeren. Er is evenzeer een kader met

aanbevelingen nodig over het proces om politiek, ambtelijk en maatschappelijk draagvlak te creëren om tot een beslissing te komen over een fusie.

2 Een veel ruimere en genuanceerde aanpak is nodig

De essentie is het volgende: “Schaaloptimalisatie door een kader voor vrijwillige fusie en soepeler samenwerkingsvormen tussen gemeenten aan te bieden.”

Er moeten veel meer variaties mogelijk worden gemaakt. Fusie is slechts één piste, intensieve vormen van samenwerking tussen twee, drie of meer gemeenten zijn evenwaardige mogelijke oplossingen tot versterking van de bestuurskracht (b.v. een gezamenlijk stedenbouwkundig ambtenaar; één mobiliteitsdienst; een gezamenlijke technische dienst; een gezamenlijk serviceapparaat met drie of vier gemeenten; enz.).

Fusie is het eindpunt op een continuüm. Het gaat om schaaloptimalisatie. Samenvoeging van gemeenten is daar slechts één mogelijkheid voor. Ook andere (b.v. op contracten gebaseerde) samenwerking tussen gemeenten of OCMW's moet worden gefaciliteerd, zonder dat die samenwerkingsverbanden meteen moeten kiezen voor een rechtsvorm opgelegd door het decreet intergemeentelijke samenwerking.

De inhoudelijke ondersteuning van dergelijke processen moet vertrekken van een open vizier waarbij op basis van een lokale analyse per dienstverlening wordt nagegaan op welke schaal en in welke vorm deze dienstverlening geoptimaliseerd kan worden vanuit het oogpunt van effectiviteit en efficiëntie en waarbij de fusie tussen verschillende gemeenten (slechts) beschouwd wordt als één van de mogelijke eindresultaten. Dit vergt een soepele en oplossingsgerichte opstelling van het bestuurlijk toezicht.

3 Meer “gestuurde” vrijwilligheid

Voorstel om in het kader van de regioscreening samen met de lokale besturen intensief na te gaan in welke situaties het **ruimtelijk**, **maatschappelijk** en **democratisch** verantwoord zou zijn om een samenvoeging van gemeenten in de streek te realiseren. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van de resultaten van de bestuurskrachtmonitoring van een aantal landelijke gemeenten (VLM/VVSG/IPO). Er wordt daarbij gemikt op de start van de gemeentelijke legislatuur in 2019.

Uit de feiten van de jongste maanden blijkt dat bij een aantal burgemeesters (soms ook colleges, gemeenteraden, bevolking) wel bereidheid is om na te denken over een mogelijke fusie met buurgemeenten. Dit vergt echter een meer intensief en langduriger aanpak die ook sterker moet onderbouwd worden qua begeleiding en ondersteuning. Het is beter om dit te situeren in een duidelijke streekanalyse zodat mogelijke fusies ook ruimtelijk goed ingebed zijn. De problematiek van het zogenaamd “gebrek aan bestuurskracht” moet ook uit de slogans weggehaald worden en veel beter onderbouwd worden (b.v. door een bestuurskrachtmonitor te ontwikkelen). Het ultieme bewijs dat ook kleine en middelgrote

gemeenten bestuurskracht kunnen ontwikkelen, is b.v. dat een aantal onder hen wel reeds ontvoegd zijn in de ruimtelijke ordening, terwijl dat niet voor alle steden zo is. Bestuurskracht is niet steeds evenredig met de “schaalgrootte”. Veel andere elementen spelen evenzeer een rol (b.v. de kwaliteit van het politieke en/of ambtelijke personeel; de politieke cultuur; de ambtelijke cultuur; enz.).

D.2 Herijking Gemeentefonds

Akkoord met de financiële aspecten, hoewel die nog maar weinig concreet zijn.

Niet akkoord met het gebruik van het Gemeentefonds als bestraffingsinstrument. Het Gemeentefonds moet voorwaardenvrij zijn en blijven, omdat het dient om ongelijkheden tussen gemeenten te compenseren. Bovendien vindt het zijn historische oorsprong in het verbod op bepaalde belastingen (gemeentelijke doorvoerrechten).

Opmerkingen:

- Hoewel de technische aanpassingen beloofd waren voor het programmadecreet van de budgetcontrole 2011, is daarover nog steeds geen duidelijkheid.
- Een verhoging van de middelen die kunnen worden ingezet voor een herverdeling kan ook voortvloeien uit:
  - De toevoeging van de middelen uit de afschaffing van de opdecim op de verkeersbelasting.
  - De opname van sectorale subsidies die hun impuls karakter intussen hebben verloren.

D.3 Wegnemen van drempels voor verregaande vrijwillige samenwerking en integratie van gemeente en OCMW

Het eerder ingenomen standpunt van de VVSG is duidelijk: wij steunen ten volle verregaande samenwerking en synergie tussen deze twee lokale besturen, maar pleiten niet voor integratie. We zien het OCMW als een extern verzelfstandigde gemeentelijke organisatie. Dat betekent dat we ook op lange termijn voor een formule van externe verzelfstandiging kiezen, en dus geen fusie of integratie, ook niet als dit juridisch mogelijk zou worden. Sommige voorstellen en de hele inleiding in doorbraak 3 gaan echter uit van een andere finaliteit.

De keuze voor een externe verzelfstandigde gemeentelijke organisatie heeft te maken met de wettelijke en decretale opdrachten van de OCMW's en met de aard van hun dienstverlening en hun doelpubliek. De bestuurlijke vormgeving van een OCMW moet aangepast zijn aan deze opdrachten. OCMW's zijn lokale besturen die als opdracht hebben iedere inwoner in staat te stellen een menswaardig leven te leiden. Ze hebben federale en Vlaamse opdrachten en voeren het lokaal sociaal beleid uit. Ze werken met een moeilijk en kwetsbaar doelpubliek en hebben een specifieke know-how ontwikkeld over concrete hulpverlening die de nodige waarborgen in zich draagt voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Ze werken met beperkte budgetten. Ze opereren als sociale publieke ondernemingen in een concurrentiële omgeving. Deze specifieke setting is grondig verschillend van die van de gemeenten en rechtvaardigt een aantal bestuurlijke randvoorwaarden : een aparte

rechtspersoon, afgescheiden van de gemeente maar in een goede samenwerking ermee, een eigen beheersorgaan, een eigen budget, een eigen personeelskader en een eigen operationele leiding. Het opheffen van al die randvoorwaarden of die opheffing naar voor schuiven als na te streven doel zal zeker niet bijdragen tot een betere sociale dienstverlening.

Daarom gaat VVSG akkoord met de voorstellen die gericht zijn op een betere samenwerking tussen gemeente en OCMW, maar niet met de volgende voorstellen :

- Afschaffing 1/3-regel voor gemeenteraadsleden in OCMW-raad. Het lijkt ons niet wenselijk dat de mogelijkheid gecreëerd wordt dat de OCMW-raden uitsluitend uit gemeenteraadsleden zouden bestaan. Bovendien is het goed dat ter plaatse een zo groot mogelijke groep mensen een lokaal mandaat kan opnemen.
- Consolidatiemogelijkheden boekhouding/patrimonium. Het is vreemd dat dit naar voor wordt geschoven, terwijl er wellicht het eerst nood is aan de toelating om een gemeenschappelijk meerjarenplan en budget op te stellen (vooral met betrekking tot de inhoudelijke aspecten). De consolidatie van de boekhouding (wat wordt hiermee precies bedoeld?) moet bovendien rekening houden met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, een heel belangrijk element binnen de OCMW's.
- Niet akkoord met de mogelijkheid tot gemeenschappelijke secretaris boven de 20.000 inwoners; een aparte leidende ambtenaar blijft nodig (zoals bij AGB's en IVA's). Voor de ontvanger/financieel beheerder kan dit eventueel wel (de financiële dienst als gemeenschappelijke ondersteunende dienst van gemeente en OCMW).

D.4 Modernisering van de samenwerkingsmogelijkheden voor OCMW's

Het OCMW-decreet moet inzake samenwerkingsmogelijkheden inderdaad gemoderniseerd worden. Deze oefening mag zich trouwens niet beperken tot samenwerking m.b.t. zorgvoorzieningen. De OCMW's willen hun diensten vlot en efficiënt kunnen laten werken met voldoende garanties voor de wettelijk opdracht van de OCMW's. Het belang van de eindgebruiker staat centraal en moet gegarandeerd worden.

Samenwerking mag niet opgelegd worden, maar moet een keuze zijn. Samenwerking kan gemeentegrensoverschrijdend zijn of niet. Samenwerking moet mogelijk zijn met private partners en/of met publieke partners en mag niet belemmerd worden door strikte regels inzake partnerkeuze. De OCMW's moeten ter zake een grote beleidskeuze hebben.

Het principe waarbij de Vlaamse regering stelt dat "indien het gaat om logistieke of ondersteunende diensten, die ook samen met de gemeente beheerd kunnen worden, het aangewezen is dat OCMW's in eerste instantie met hun gemeenten samenwerken", moet genuanceerd worden.

Het is een veel te eenzijdige benadering om te beweren dat samenwerking met de gemeente per definitie het meest efficiënt en effectief is. Als na een grondige oefening lokaal blijkt dat samenwerking met de gemeente voor bepaalde ondersteunende diensten de beste oplossing, dan is het inderdaad aangewezen om met de gemeente samen te werken. Maar het zou

perfect kunnen dat bijvoorbeeld samenwerking met andere OCMW's voor sommige aspecten een betere oplossing is, en dan is het aangewezen om met andere OCMW's samen te werken. Men moet lokaal de oefening dienst per dienst doen, en altijd kiezen voor de meeste efficiënte en effectieve oplossing, in het belang van de dienstverlening aan de burger.

D.5 Herwaardering van de gemeenteraad

Als de herwaardering van de gemeenteraad toch zo belangrijk is waarom blijft het dan enkel bij mooie woorden zoals 'versterking van de dynamiek van de gemeenteraad', 'inhoudelijke ondersteuning van de raadsleden', 'rekrutering en ondersteuning van de raadsleden is een belangrijk aandachtspunt', 'initiatieven voor een noodzakelijke cultuur- en attitudeverandering', ...

Op dit vlak worden in het witboek geen echte keuzes gemaakt, noch wordt verholpen aan reële oorzaken van de huidige toestand van de raden.

- Dynamiek van de gemeenteraad versterken doe je niet door meer te vergaderen of een gemeenteraadscommissie extra op te richten. Essentieel is dat gemeenteraadsleden ook de tijd en middelen krijgen om hun mandaat volwaardig op te nemen. Dat houdt o.m. bijkomende vorming in, maar ook een beter politiek verlot, volwaardige vergoeding, materiële ondersteuning, een betere combinatie met werk en privé (of met uitkeringen), ...
- Cultuur- en attitudeverandering: hoe ziet men dit? Welke cultuur wordt er nagestreefd, welke attitudes ... De VVSG is van mening dat een dynamische werking van de gemeenteraad een goed en professioneel procesmanagement onderstelt. De VVSG stelt daarom voor om samen met ABB een aantal proefprojecten op het spoor te zetten die erop gericht zijn de gemeenteraad te activeren in zijn functies als "volksvertegenwoordiger", beslisser en controleur op hoofdlijnen. En met de ambitie een tastbare injectie te geven om het publieke debat terug in de gemeenteraad te brengen.
- Een aanbeveling voor een aparte gemeenteraadsvoorzitter in de code democratisch lokaal bestuur is weinig waard. Een evaluatie van deze functie zou nuttig zijn en veel interessante informatie opleveren om maatregelen uit te werken voor de versterking van de gemeenteraad (cf. de evaluatie door de VVSG-collegagroepen van gemeenteraadsvoorzitters) en om hoger genoemde proefprojecten te omkaderen.
- Een code voor democratisch lokaal bestuur: zijn dit een aantal algemene goede principes en uitgangspunten? Indien het antwoord ja is: neem deze principes dan op in het gemeentedecreet en gooi al die gedetailleerde regels er uit! Er is echt geen behoefte aan nog een extra verplicht op te maken document, dat dan nog geen enkele bindende kracht heeft.
- Procedure tot herstel van de bestuurbaarheid van de gemeente in een constructieve motie van wantrouwen: vooraleer de mogelijkheid te voorzien, toch eerst heel goed bekijken welke consequenties hier aan vast hangen (je zou dus alle schepenen en de burgemeester kunnen vervangen maar niet de OCMW-voorzitter-schepenen want die is schepenen van rechtswege. Kan dus een hypotheek leggen op het herstel). Het in te voeren systeem mag niet leiden tot nieuwe praktijken inzake "overloperij".
- Mogelijkheid om gemeenteraad met 1/5 bijeen te roepen is OK.

- Elektronisch toezenden van documenten AGB's en EVA's: is dit haalbaar in alle situaties? Wat met uitzondering voor "zwarte documenten": hoe begrijpen? En bovendien: is het nog niet voldoende dat de gemeenteraad al heel wat vertegenwoordigers in deze structuren moet aanduiden en dat er ook wat controle-, rapportage- en evaluatieverplichtingen gelden (naast wetgeving openbaarheid van bestuur)?
- Samenstelling bestuursorganen AGB's en EVA's: de regel dat er geen presentiegeld wordt toegekend als alle gemeenteraadsleden in de raad van bestuur worden opgenomen, is detailsturing tot in het extreme. Bovendien hoort een dergelijke regel thuis in een uitvoeringsbesluit, niet in het decreet, zoals het nu voorligt.
- Bijzondere gemeenteraadscommissies voor afstemming beleid gemeente en AGB's en EVA's: overbodig, gezien alle reeds opgelegde verplichtingen. Daar zijn beheers- en samenwerkingsovereenkomsten + gemeentelijke vertegenwoordiging net voor bedoeld!
- Kritischer blik op filialen: hoe wordt dit ingevuld? En hoe strookt dit met de voorgestelde afbouw van het goedkeuringstoezicht voor AGB's en EVA's?

D.6 Verhoging efficiëntie politiek apparaat

De vermindering van het aantal schepenen moet gekoppeld worden aan een verbetering van het statuut van de overgebleven mandatarissen (meer dan uittredingsvergoeding). Kennelijk verwacht de Vlaamse regelgever dat er altijd maar meer bevoegdheden kunnen worden uitgestort over de mandatarissen, maar blijft een herwaardering van hun statuut taboe. Dat geldt trouwens voor meer dan louter de verloning, maar gaat vooral over een beter sociaal statuut (ziekte, invaliditeit, ouderschap, combinatie werk/privé-mandaat, ...). De VVSG heeft hier ook al de nodige voorzeten voor gegeven.

De uittredingsvergoeding is een stap in de goede richting maar heel wat andere zaken zijn dus minstens even belangrijk. Probleem: dit is federale materie en dus wellicht onzichtbaar voor Vlaanderen...

Het witboek is hier niet helemaal duidelijk, maar belangrijk is dat ook de OCMW-voorzitter onder bepaalde voorwaarden recht moet hebben op een uittredingsvergoeding.

D.7 Versterking band intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeente

Het gaat hier om een zeer terechte bekommernis. De voorstellen die men doet, zijn echter zeer procedureel van aard. Voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden o.a. het elektronisch ter beschikking stelling van notulen aan gemeenteraadsleden; een bijzondere gemeenteraadscommissie voor IGVS en verzelfstandigde entiteiten; afstemming van beleids- en beheerscyclus van IGVS en gemeente; beperking van het aantal leden van de bestuursorganen; systeem uitdokteren voor evenredige vertegenwoordiging van de fracties in de gemeenteraden; enz. De VVSG heeft steeds gesteld dat ze bereid is om mee te zoeken hoe daar verbetering kan in gebracht worden (dat omhelst zowel het invoeren van mogelijke nieuwe maatregelen als het afschaffen van weinig efficiënte verplichtingen). Men moet echter goed beseffen dat nieuwe regelgeving hier weinig of niets zal aan veranderen. Er moet veel forser geïnvesteerd worden door de politieke partijen in de selectie en rekrutering van

kandidaten bij de verkiezingen en in de opleiding van verkozen mandatarissen. De VVSG is bereid om via haar Politieke Academie zware inspanningen te leveren in de opleiding en vorming van verkozen gemeenteraadsleden, OCMW-raadsleden, vertegenwoordigers in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Hiervoor moeten extra middelen vrijgemaakt worden en moet een regeling ontworpen worden dat de verkozen mandatarissen hun verantwoordelijkheid meer opnemen.

Verdere opmerkingen:

- Tegen 01.01.2014 moeten alle toelichtende stukken digitaal ter beschikking worden gesteld. Akkoord met het principe, doch liever geen deadline. Laat ons een goed systeem uitwerken, dat voldoende rekening houdt met openbaarheid van bestuur, en dat tegelijk niet voor een 'overdaad' aan informatie zorgt waardoor raadsleden er ook geen weg meer in vinden. Dit staat niet los van een algehele evaluatie van de diverse verplichtingen inzake communicatie en transparantie. Is twee maal per jaar rapporteren op de gemeenteraad bijvoorbeeld nog noodzakelijk als alle stukken (althans informatie daarover) makkelijk toegankelijk zijn?

- Men wil gaan werken met een systeem van bijzondere gemeenteraadscommissies voor opvolging van de IGS. In sommige gemeenten is het veel beter dit gewoon op de gemeenteraad zelf te doen. Enerzijds hebben gemeenten al de mogelijkheid om commissies op te richten, dit opleggen is een brug te ver. Anderzijds hebben gemeenten ook al instrumenten als beheers- en samenwerkingsovereenkomsten (!!!), evaluatie- en controlemechanismen, vertegenwoordiging in de beheersorganen, enz.

- De mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden m.b.t. het oprichten van filialen (die bovendien op hun beurt filialen kunnen oprichten) worden kritisch tegen het licht gehouden met het oog op een versterking van de democratische controle door de gemeenteraad. Akkoord, doch tegelijk moet men zich ook de vraag durven stellen welke filialisering soms wenselijk en noodzakelijk is. Kunnen twee of meer samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld vandaag op afdoende wijze gezamenlijke projecten opzetten?

- De Vlaamse regering stelt zich terughoudend op om in sectorale regelgeving uitspraken op te nemen die de intergemeentelijke samenwerking nader regelen.

In de regelgeving RO (stedenbouwkundige ambtenaar) en wonen (subsidiereglement intergemeentelijke samenwerking, zie doorbraak 65) staan uitspraken over onder welke voorwaarden intergemeentelijk kan worden samengewerkt. In de praktijk wordt hierdoor intergemeentelijke samenwerking bemoeilijkt.

D.8 Kaderdecreet planlastvermindering

Akkoord, mits de aanvulling dat ook de Kinderopvang er onder valt.

Opmerking: De VVSG stelt vast dat verschillende sectoren pogingen ondernemen om zo weinig mogelijk aan te sluiten bij het ontwerp van planlastdecreet en de eigen regeling maximaal te behouden. De VVSG vraagt een vasthoudende opstelling van de Vlaamse regering in het algemeen en de minister van Bestuurszaken in het bijzonder om te vermijden dat de planlastvermindering alsnog een lege doos wordt.

D.9 Personeelsbeleid lokale besturen

• Witboek “In de praktijk wordt de terughoudendheid van de toezichhoudende overheid ingevuld door in het geval van “twijfel” steeds in het voordeel van het lokaal bestuur te beslissen.”

VVSG: Waarom niet duidelijker stellen dat de toezichhoudende overheid een expliciete rechtsgrond moet kunnen aantonen om iets te verbieden aan een bestuur. Dat is een duidelijkere richtlijn.

• Witboek rept niet over de verzendingsplicht van de raadsbeslissingen over de personeelsformatie en de rechtspositieregeling. Maar in de concrete voorstellen tot aanpassing van de organieke decreten lezen we dat de Vlaamse overheid de verzendingsplicht van de raadsbeslissing over de personeelsformatie, wil afschaffen. Wij zijn voorstander van de afschaffing van de verzendingsplicht van de raadsbeslissingen over de personeelsformatie én de rechtspositieregeling.

D.10 Lokaal cultuurbeleid

Akkoord met het principe van deze doorbraak.

De VVSG verzet zich wel tegen het voorstel van het Witboek om de digitale bibliotheekontwikkeling als opdracht los te weken van ‘lokaal cultuurbeleid’ en als provinciale taak toe te kennen omwille van het Provinciaal Bibliotheekstelsel (PBS). De instap van lokale besturen in een digitaal Vlaams bibliotheekstelsel via een provinciale poort (PBS) moet gebeuren op grond van kwalitatieve en financiële meerwaarde. De stelling dat een PBS automatisch een meerwaarde is, wordt acuut tegengesproken door lokale bibliotheken die toonaangevend zijn in kwalitatieve dienstverlening o.m. via hun digitale investeringen. Aansluiting op het PBS-systeem blijkt vandaag ongelijke en onvoldoende garanties te bieden die bovendien wisselen naargelang de provincie waarin een bestuur ligt. Het verlies in kwaliteit en functionaliteit weegt onvoldoende op tegen de winst van een technische schaalvergroting. Dat schaalvergroting in het licht van de digitale ontwikkeling ook voor bibliotheken noodzakelijk is, onderschrijft de VVSG. Dat die ontwikkeling niet eng sectoraal mag ingevuld ook, inbedding in het globale gemeentelijke IT-beleid is immers ook belangrijk. Indien de provincies zich willen inschrijven in de ondersteuning van de lokale bibliotheken is dat prima maar de aansturing dient te gebeuren door het lokaal bestuur vanuit hun expertise in dienstverlening met Vlaanderen als schaal. Vlaanderen moet die regie in handen houden en de kwalitatieve invulling en ontwikkeling samen met de lokale bibliotheken en besturen uitzetten. Die principiële keuze bevestigt de interbestuurlijke overeenkomst n.a.v. het Vlacc-dossier (2005). Deze opdracht onttrekken aan het algemene principe van de doorbraak in lokaal cultuurbeleid is geen goede zaak voor de beleidskeuze die de drie bestuursniveaus principieel willen (en moeten) maken.

D.11 Verdeling verkeersbelasting

Akkoord.

D.12 Binnengemeentelijke fiscale differentiatie

Akkoord.

D.13 Kleinhandelsbeleid en bedrijfshuisvesting

De VVSG gaat akkoord met het duidelijke principe dat gemeenten als volwaardige speler voor beide thema's erkend worden. De operationele vertaling van dit principe moet echter goed bewaakt worden.

Eenzijds is het positief dat Vlaanderen expliciet stelt dat in het kader van het detailhandelsbeleid de beleidsruimte voor de lokale besturen (moet zijn: voor de gemeenten) niet mag uitgehold worden door een te strikt Vlaams kader. En dat de gemeenten in alle fasen van het bedrijfshuisvestingsbeleid volwaardig dienen betrokken te worden.

Anderzijds worden in de beschrijving van de doorbraak zelden concrete uitspraken gedaan, of enkel in voorwaardelijke zin:

- Inzake de geïntegreerde benadering van ondernemers, wordt verwezen naar de lopende taakafspraken tussen de verschillende overheden. De VVSG dringt er op aan dat het centrale uitgangspunt – gemeenten als basisniveau van de bestuurlijke organisatie – ook tijdens deze lopende processen gehanteerd wordt.
- Er wordt geen uitspraak gedaan over de rol van de provincies. Het is essentieel dat de gemeentelijke beleidsruimte ook niet uitgehold wordt door een te brede invulling van de provinciale taakstelling (cf. doorbraak 48 en de verdere invulling van de provinciale taakstelling) aan de hand van een te ruime interpretatie van de begrippen 'bovenlokaal, ondersteunend en gebiedsgericht'.
- Wat het bedrijfshuisvestingsbeleid betreft: de voorwaardelijke wijs die wordt gehanteerd bij het herbekijken van de verdeling tussen welke ontwikkelingen een impact hebben op lokale, bovenlokale dan wel Vlaamse schaal ('kan herbekeken worden') mag niet impliceren dat het gestelde principe dode letter blijft. Dezelfde fundamentele discussie stelt zich ook bij de omzendbrief Grootschalige Detailhandel.

Ook bij de regisseursrol heeft de VVSG enkele kanttekeningen. Het witboek stelt 'Zij kunnen uiteraard op gemeentelijk niveau de gemeentelijke bevoegdheden regisseren.' De gemeenten moeten deze regisseursrol kunnen vervullen vanuit de gemeentelijke bevoegdheden en t.a.v. andere actoren op lokaal niveau, en niet enkel een regie van de (eigen) gemeentelijke bevoegdheden. Verder stelt de tekst dat 'dé regisseursrol inzake economisch overheidsinstrumentarium weggelegd blijft voor AO'. Het komt evenwel de gemeente toe om de regie inzake het gemeentelijk economisch overheidsinstrumentarium (premies wonen boven winkels, terrasvergunningen, gevelrenovatiepremies, enzovoort) waar te nemen. Beide regisseurs (Vlaanderen en de gemeenten) dienen trouwens hun rol op te nemen vanuit een partnerschap, waarbij de rol van de gemeenten niet noodzakelijkerwijs ondergeschikt is aan deze van Vlaanderen.

D.14 Lokaal werkgelegenheidsbeleid

Akkoord.

D.15 Zorgstrategische planning

De programmatie mag Vlaams (dus regionaal) bepaald worden, zolang ze maar lokaal verdeeld wordt. Zo niet dreigen er witte vlekken in het aanbod te komen. We vinden het met andere woorden absoluut belangrijk dat het zorgaanbod voldoende verspreid is, een lokale indeling van programmatie is daarom bij ons een voorwaarde.

De VVSG denkt dat het in het belang is van de zorgvragers om geen monopolies bij de zorgverstrekkers toe te laten. Zo garandeert men de keuzevrijheid voor gebruikers.

Programmatie mag toegekend worden per voorziening; indien een voorziening té veel programmatie 'in portefeuille' heeft en ze de haar toegewezen uren of plaatsen niet volledig benut, of geen uitbreidingsplannen heeft, dan worden deze herverdeeld in overleg tussen het lokaal bestuur en de verschillende voorzieningen op het grondgebied. De omgangsvormen die het lokaal bestuur met de actoren op haar grondgebied afgesproken heeft in het kader van lokaal sociaal beleid worden hierbij gehanteerd. De VVSG denkt dat de tendens naar verplichte schaalvergroting van voorzieningen die momenteel her en der om budgettaire redenen gepropageerd wordt nefast is en op termijn negatieve effecten zal hebben op de levenskwaliteit van mensen.

Het is op zich goed dat de doorbraak stelt dat de afspraken die lokaal gemaakt worden, door Vlaanderen gerespecteerd zullen worden. Deze afspraken kunnen nu reeds gemaakt worden op basis van vrijwilligheid. Echter, niet alle actoren moeten een zorgstrategisch plan uitwerken. De passage biedt daarom kansen, maar is onvoldoende.

Daarom stelt de VVSG het volgende voor:

De VVSG kan leven met een voorstel van programmatie per voorziening.

Daarnaast moeten we sterker in de geest van het woonzorgdecreet denken, en het aanbod ook voorzieningoverstijgend benaderen. Daarom denken we dat, na bindend advies van het lokaal bestuur, programmatie van de ene voorziening kan omgezet worden in de andere, uiteraard in overleg met de verschillende aanbieders op het terrein. Uiteindelijk zullen we dan komen tot een situatie waarop er op lokaal niveau een toekomstgerichte zorgstrategie werd uitgewerkt en dat binnen het overleg lokaal sociaal beleid wordt afgesproken welke aanbieder welke zorg op zich zal nemen.

De VVSG denkt daarom ook dat de programmatie inderdaad lineair moet worden opgebouwd op basis van de leeftijdspiramide, maar dat een aantal correctiecoëfficiënten op basis van de lokale situatie moet worden bekeken.

Voorbeelden van de elementen die in rekening gebracht kunnen worden : gezinsverdunding, bevolkingsdichtheid, grensgemeente, nabijheid van andere woonzorgvoorzieningen, nabijheid van psychiatrische voorzieningen, ...

Lokale besturen krijgen daarom de opdracht om in hun omgevingsanalyse die aan de grondslag van hun meerjarenplanning ligt rekening te houden met bovenvermelde elementen en de voorzieningen op haar grondgebied te stimuleren om de nodige afspraken over de invulling en realisatie te maken.

We vragen ons ook af wat het doel is van het aangekondigde overleg over de programmatie met enerzijds de aanbieders en anderzijds met VVSG en VVP. In onze visie moet het overleg over de invulling van de programmatie op lokaal niveau gebeuren.

Tot slot : versterken regierol gemeenten : het gaat uiteraard over de regierol van de lokale besturen (gemeente én OCMW).

D.16 Toezicht op welzijnsvoorzieningen

Aangezien de VVSG reeds jaren vragende partij hiervoor is, zijn we uiteraard akkoord. De wijze waarop we problemen kunnen voorkomen ipv oplossen is hier de kernvraag. Lokale besturen moeten daarom inderdaad minstens betrokken worden wanneer het uitbaten van een voorziening problematisch dreigt te worden. Nog beter zou zijn dat het lokaal bestuur een adviesrecht krijgt bij het opstarten van een voorziening en/of een soort van afsprakennota maakt met de voorziening waarbij deze laatste zich duurzaam engageert ten aanzien van de lokale gemeenschap.

D.17 Voorschoolse kinderopvang

VVSG is akkoord met het idee dat binnen een gemeente één lokaal loket kinderopvang wordt voorzien.

De in het voorstel omschreven opdrachten van dit lokaal loket omschrijven de opdrachten van een dergelijk lokaal loket goed. VVSG vraagt in het verlengde van de regelgeving inzake inkomensgerelateerde ouderbijdrage dat ook de opdracht om een sociaal tarief onderzoek te doen als opdracht zou toegevoegd worden aan het lokaal loket kinderopvang.

VVSG vraagt voor wat betreft de organisatie van het lokaal loket een duidelijke keuze voor het lokaal bestuur. Een lokaal loket kinderopvang is een logische opdracht voor het lokaal bestuur binnen lokaal sociaal beleid. De keuze om het lokaal loket als opdracht toe te wijzen aan het lokaal bestuur biedt enorm veel voordelen, onder andere inzake continuïteit en neutraliteit van loket.

VVSG vraagt dat ouders op zoek naar kinderopvang terecht kunnen bij het - virtueel en/of tastbaar - lokaal loket voor informatie over het beschikbaar aanbod. Ouders kunnen ook rechtstreeks met hun opvangvraag aankloppen bij een kinderopvangvoorziening. Door opvangvoorzieningen onbeantwoorde vragen moeten sowieso doorverwezen worden naar het lokaal loket. Het lokaal loket kan de ouders dan snel informeren over vrije opvangplaatsen. VVSG vindt het niet de opdracht van een opvangvoorziening om ouders te helpen in de zoektocht naar kinderopvang als er daarvoor een duidelijk alternatief is, namelijk het lokaal loket.

VVSG stelt dat het realiseren van een lokaal loket kinderopvang middelen vraagt. Als het lokaal loket zijn doelstelling ten volle moet kunnen waarmaken, en op die wijze ook een belangrijke rol heeft in het helpen realiseren van het beleidsdoel van de Vlaamse overheid

inzake het recht op en de toegankelijkheid van de kinderopvang, kan dit niet zonder extra investering van middelen voor personeel nodig om de opdrachten van het lokaal loket te realiseren. VVSG verwacht van de Vlaamse overheid een jaarlijkse subsidie voor de realisatie van de doelstellingen van het lokaal loket. Het is voor VVSG onaanvaardbaar te denken dat de kosten voor de werking van het lokaal loket zouden kunnen afgewenteld worden op het lokaal bestuur. De middelen die vandaag besteed en/of gereserveerd zijn voor de coördinatiepunten flexibele en occasionele kinderopvang (binnen het actieplan flexibele en occasionele opvang) kunnen bij voorkeur al toegewezen worden aan de lokale loketten kinderopvang.

VVSG vraagt dat er op niveau van de centrale overheid één systeemverantwoordelijke is die alles wat betreft toegankelijk maken van de dienstverlening op lokaal niveau coördineert (één minister, één bevoegde administratie enz). Deze systeemverantwoordelijke moet er voor zorgen dat er, vanuit een bepaalde visie op de loketfunctie van de lokale overheid, uitvoerbare wetgeving is en dat er een zekere eenvormigheid is wat betreft de diverse aspecten van de loketfunctie.

Het lokaal loket kan voor VVSG gemeentegrensoverschrijdend georganiseerd worden. Maar voor VVSG moet dit – als er al moet gewerkt wordt met binnen het decreet betreffende de indeling in zorgregio's afgebakende gebieden - binnen de grenzen van de zorgregio subniveau 2, vermeld in het decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's enz. Het huidige voorstel om de samenwerking mogelijk te maken binnen zorgregio kleine stad is tegengesteld aan het idee van toegankelijkheid. Een lokaal loket moet om efficiënt en effectief te zijn buurt nabij georganiseerd worden en daarom is subniveau 2 de maximale regio voor samenwerking.

VVSG verwacht bovendien dat het binnen deze doorbraak geformuleerde principe "regierol gemeenten op het vlak van voorschoolse kinderopvang versterken" niet verengd blijft tot de opdracht om het lokaal loket vorm te geven. VVSG vraagt dat er ook duidelijkheid komt over de zogenaamde gedeelde regietaak van de lokale besturen. In hoeverre hebben de lokale besturen inspraak in de programmatie en planning van het beschikbaar budget kinderopvang van de Vlaamse overheid? In hoeverre is de Vlaamse overheid bereid rekening te houden met de door lokale besturen ervaren knelpunten en uitdagingen inzake voorschoolse kinderopvang? In hoeverre is de Vlaamse overheid bereid te investeren in een voldoende betaalbaar en kwalitatief aanbod voorschoolse kinderopvang zodat de loketfunctie niet ontaardt in een wachtlijstfunctie.

D.18 Buitenschoolse kinderopvang

Dit voorstel tot decentralisatie van de regiebevoegdheid betreffende de buitenschoolse kinderopvang en vrije tijd van lagere school kinderen van het Vlaamse naar het lokale niveau sluit volledig aan bij de voorstellen van VVSG terzake.

Voor VVSG is het dan ook uitkijken naar het pad ter realisatie van deze aanpak enerzijds en naar de manier waarop Vlaanderen zal voorzien in een evenwichtige financiering van alle gemeenten ter realisatie van een opvang- en vrijetijdsaanbod voor schoolgaande kinderen op maat van de lokale situatie. Voor VVSG is het belangrijk dat er in functie van algemene criteria (zoals aantal kinderen in leeftijdsgroep 3-12 jaar, aantal kinderen die school lopen in de gemeente enz) een subsidie komt voor alle gemeenten die deze bevoegdheid willen opnemen in ruil voor doelstellingen (streven naar een behoeftedekkend aanbod).

D.19 Mobiliteitsconvenant

Akkoord.

D.20 Lokaal armoedebeleid

Akkoord met het principe (versterken van het lokaal armoedebeleid als wezenlijk element van een omvattende armoedeaanpak op Vlaams niveau), maar met volgende bedenkingen :

- Een omvattende armoedeaanpak vergt echter ook afstemming met de federale overheid die nog steeds de stevigste hefboomen in handen heeft om het armoedebeleid te sturen : sociale zekerheid (uitkeringen), inkomenspolitiek (problematiek minimumlonen), wetgeving m.b.t. leefloon (RMI-wet), herverdelingsvraagstukken (fiscaliteit). Het optrekken van de laagste uitkeringen en inkomens tot de Europese armoedegrens is wellicht de meest effectieve maatregel in het bestrijden van de armoede, maar is wel een federale bevoegdheid.
- Het uittekenen van een kader voor het opnemen van de regierol door de lokale besturen vergt een betere erkenning door Vlaanderen van de rol die de OCMW's spelen. OCMW's hebben als opdracht aan alle inwoners op het grondgebied van de gemeente passende maatschappelijke dienstverlening aan te bieden opdat ze een menswaardig leven kunnen leiden. Deze opdracht biedt hen de mogelijkheid een centrale rol te spelen in het lokaal armoedebeleid als trajectbegeleider van mensen in armoede en de dienstverlening op het niveau van de cliënt te coördineren. De Vlaamse overheid moet vooral deze centrale rol versterken.
- Regie veronderstelt doorzettingsmacht. Lokale besturen moeten dus instrumenten krijgen om de betrokken actoren op het terrein rond de tafel te brengen en het niveau van de vrijblijvende medewerking te overstijgen.

D.21 Flankerend onderwijsbeleid

Akkoord.

D.22 Omvorming AGION naar EVA met rechtspersoonlijkheid

Akkoord.

D.23 Ruimtelijke ordening

Grotendeels akkoord:

- interessant bijvoorbeeld is dat de planning 'bottom up' wordt gezien: de provincies en Vlaanderen treden maar op als de problematiek niet (inter)gemeentelijk kan worden aangepakt.

Volgende bemerkingen:

- Zoals voorgesteld kunnen er initiatieven worden genomen om de ontvoogding te versnellen. Anderzijds is het niet wenselijk om alle gemeenten op korte termijn te ontvoogden. De ontvoogding moet ook intern, lokaal gedragen zijn. De korte termijn moet dus een redelijke termijn zijn.

- Vanuit het in het Witboek verwoorde uitgangspunt dat het Vlaams en provinciaal ruimtelijk beleid aanvullend zijn op het lokaal beleid is het te verantwoorden dat bovenlokale niet Vlaamse gebiedsgerichte planprocessen kunnen worden opgenomen door een groep van gemeenten samen of door de provincie (p. 89). Het is op basis van dit uitgangspunt echter onlogisch om voor nader te bepalen bovenlokale niet Vlaamse thematische planprocessen het initiatiefrecht voor te behouden aan de provincie (bv weekendverblijven). Ook hier zou een groep van (niet aangrenzende) gemeenten evengoed een initiatief moeten kunnen nemen.

- Op p. 86 wordt bepaald dat wordt onderzocht hoe de milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning verder kan worden gestroomlijnd. Zo wordt ondermeer de mogelijkheid om te komen tot een unieke vergunning onderzocht. Eén van de problemen om de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning te integreren is dat voor grotere bedrijven (Vlaamse klasse 1) de beslisser in eerste aanleg verschilt: voor de stedenbouwkundige vergunning is dit de gemeente, voor de milieuvergunning de provincie. Bij een integratie zal dus een keuze worden gemaakt. De VVSG nam enkele jaren geleden het standpunt in dat we niet voor het wegnemen van de mogelijkheid zijn voor het afleveren van stedenbouwkundige vergunningen aan grotere, klasse 1 milieuvergunningsplichtige bedrijven.

D.24 Woningkwaliteitsbeleid

Akkoord.

D.25 Lokale regierol in woonbeleid – aanleg infrastructuur

Akkoord

Maar:

- Is de mogelijkheid voor gemeenten om het infrastructuurdossier zelf te plannen en aan te besteden in de huidige situatie niet al mogelijk?

- Gemeenten die dat wensen moeten bovendien de mogelijkheid krijgen om delen van de uitvoering van de infrastructuur bij het openbaar domein op zich te nemen (bv aanleg groen).

- Gemeenten moeten het plannen en aanbesteden van het openbaar domein ook op een intergemeentelijke wijze kunnen doen.

D.26 Onroerend erfgoed

Akkoord.

De bezorgdheden die de VVSG meegaf als commentaar bij de Conceptnota blijven wel overeind. Het principe dat nog slechts twee bestuursniveaus (Vlaamse overheid/gemeenten) tussenkomen en dat gemeenten bijkomende bevoegdheden krijgen, volstaat niet als antwoord. Een grotere verantwoordelijkheid o.m. als Onroerend Erfgoed-Gemeente of Intergemeentelijke Erfgoeddienst heeft belangrijke financiële consequenties en dient vooral over inhoudelijke bevoegdheden te gaan. Een pertinente vraag is of de invoering van een (nieuw) erfgoedrichtplan met actieplannen als instrument opportuun en noodzakelijk is, wanneer in andere beleidsdomeinen doorbraken in planlastvermindering worden afgedwongen.

D.27 Afschaffing koppelsubsidies onroerend erfgoed

Akkoord met het principe.

Niet akkoord met de eenzijdige overheveling van provinciale middelen naar Vlaanderen. Essentiële informatie ontbreekt over het toepassingsgebied en de modaliteiten om deze doorbraak zonder meer te onderschrijven. De afschaffing van de koppelsubsidie en de herschikking van bevoegdheden (D.26) leggen een grote financiële druk. De reële meerkost hiervan is allerm minst vanzelfsprekend voor gemeenten.

D.28 Afschaffen specifiek toezicht

Akkoord.

Er is dringend een overzichtsl ijst nodig om dit punt ten gronde te beoordelen.

D.29 Vereenvoudiging systeem van onteigeningsmachtigingen

Akkoord.

D.30 Integratie van sectorale machtigingen in de stedenbouwkundige vergunning

Akkoord.

D.31 Geen delegatie van mogelijkheid om beroep aan te tekenen door overheidsinstanties

Akkoord, mits deze doorbraak sterker en beter wordt geformuleerd, door niet, zoals nu, te bepalen dat ambtenaren hun bevoegdheid niet kunnen delegeren, maar wél te bepalen dat de Vlaamse instanties die advies verleenden in het kader van een vergunning enkel in beroep kunnen gaan tegen een beslissing van de vergunningverlenende overheid via een vraag aan de betrokken Vlaamse ambtenaar generaal, die enkel na een integrale afweging, mede op basis van de aanvragen tot beroep die door de verschillende Vlaamse instanties die onder zijn bevoegdheid vallen zijn ingediend, een beslissing neemt om al dan niet in beroep te gaan. Zo spreekt Vlaanderen duidelijker met één stem.

D.32 Permanente milieuvergunning

Momenteel worden milieuvergunningen voor 20 jaar afgeleverd, voor 1991 was dat voor 30 jaar, nu lijkt men een andere richting uit te gaan en vergunningen 'voor onbepaalde duur' te willen afleveren.

Twintig jaar lijkt ons een voldoende lange tijd om een investering te kunnen afschrijven en om voorwerp en voorwaarden van een oude vergunning te herbekijken – het milieu zelf, de kennis daarover én de wetgeving ter bescherming daarvan evolueert zo sterk dat na twintig jaar een vergunning best wel eens opnieuw beoordeeld wordt. Als de rollen omgekeerd worden, ligt het initiatief bij de overheid om een vergunning te herbekijken, en dit zal haar alleen maar kwalijk genomen worden. Of worden mechanismen voorzien waarlangs anderen dan de vergunningverlener het initiatief kunnen nemen om een lopende vergunning te herzien?

D.33 Vrijstelling advies stedenbouwkundige vergunningen in agrarisch gebied

Akkoord.

D.34 Uitbreiding mogelijkheid projectvergaderingen

Akkoord, mits een grondige evaluatie op termijn over de meerwaarde van het instrument.

Motivatie:

- a) Is het in het kader van de doelstelling van een terughoudende Vlaamse overheid essentieel dat Vlaanderen regelt wanneer een gemeente overlegt met een projectontwikkelaar? Zou een gemeente dit niet zelf kunnen beslissen?
- b) In het kader van het versterken van het interbestuurlijk vertrouwen moet Vlaanderen er vertrouwen in hebben dat de vergunningverlenende overheid het vooroverleg voert met de projectontwikkelaar. De gemeente is bij de meeste aanvragen de vergunningverlenende overheid en vormt het aanspreekpunt van de projectontwikkelaar. Het is dan ook niet vanzelfsprekend dat bij een projectvergadering per definitie vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid aanwezig zijn. Zij vormen immers voor ingewikkelde aanvragen de 'backoffice' voor de vergunningverlenende overheid. Zij zouden enkel op vraag van de vergunningverlenende overheid bij de projectvergadering aanwezig moeten zijn. Evengoed zou de vergunningverlenende overheid ervoor kunnen opteren om een projectvergadering tussen gemeente en projectontwikkelaar te laten plaatsvinden (zonder Vlaamse instanties) en géén of een aparte vergadering met de adviesverlenende instanties organiseren. Dit keuzerecht van de gemeente versterkt een duidelijke toedeling van taken.

D.35 Versnelling verwerving onroerende goederen door lokale besturen

Akkoord, maar de beperking dat gemeenten enkel op een 'minimale dienstverlening' mogen rekenen van de dienst Vastgoedakten voor 'de meest precaire dossiers' is een betreuwenswaardige houding. De Vlaamse overheid moet niet alleen de eigen financiële impact in rekening brengen, maar die van de verschillende overheden als geheel in verhouding tot de maatschappelijke meerwaarde die het versneld binnenkrijgen van de schattingsverslagen met zich mee kan brengen. Behalve budgettaire beperkingen zijn er geen redenen om de werking van de dienst Vastgoedakten niet open te stellen voor andere overheden.

Akkoord om met VVSG een overleg te starten over de mogelijkheden om de procedures te versnellen.

En wat de decreetswijziging van 10 december 2010 inzake de beëdigde landmeters betreft: moet de Vlaamse Regering nog eens bijkomende erkenningsvoorwaarden opleggen? Het betrokken artikel (art 192 ter GD en andere decreten...) schrappen? Niet beter om het hele nieuwe hoofdstuk? (voor GD : art 192 bis tot quater) te schrappen? (over schattingen staat er niets in de organieke decreten: waarom dan plots bepalingen over de landmeters?) De materie was deels geregeld in een omzendbrief; deze omzendbrief uitbreiden met niet alleen vervreemdingen, doch ook met de verwervingen en andere verrichtingen....

D.36 Coördinerende opdracht voor de gouverneur

Akkoord als hierdoor geen belemmeringen worden ingebouwd voor intergemeentelijke samenwerking over de provinciegrenzen heen.

D.37 Uitdoven functie arrondissementscommissarissen

Akkoord.

D.38 Subsidies in leefmilieu en natuur

De gemeenten gaan in elk geval niet akkoord met de manier waarop hiertoe werd beslist. Terwijl het witboek aan de lezer de indruk geeft volledig te zijn opgesteld in overleg met de VVSG, moesten we zelf bij lezing van het document ontdekken dat hierover een beslissing werd genomen.

Daarom vragen de VVSG dat de gemeenten alsnog betrokken worden bij de beslissingen over de toekomst van de samenwerkingsovereenkomst. De VVSG wil deze consultatie van de gemeenten op zich nemen om tot een meer uitgewerkt standpunt te komen over deze doorbraak uit het witboek.

We hebben begrepen dat enerzijds de Vlaamse overheid het vaste voornemen heeft om milieuhandhaving volledig op Vlaams niveau te gaan organiseren, en dat daarvoor het geld van de provinciale overeenkomst en het addendum handhaving bij de gemeentelijke overeenkomst nodig is.

Anderzijds zou er over de rest van het budget van de gemeentelijke overeenkomst wel nog onderhandelingsmarge bestaan: anders dan het witboek suggereert, zou het niet allemaal naar het budget voor investeringssubsidies voor gemeentelijke rioleringen moeten gaan, en zouden bepaalde zaken uit de huidige overeenkomst voort kunnen ondersteund worden met een deel van dat budget.

De VVSG vraagt om aan de gemeenten te bevestigen dat er over het budget exclusief handhaving, inderdaad nog onderhandelingsruimte bestaat. In dat geval kan er, in overleg tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten, een screening gebeuren van welke zaken uit de huidige overeenkomst beide partijen vinden dat het nog nuttig is om de ondersteuning ervan voort te zetten.

Wat betreft het voornemen om milieuhandhaving op Vlaams niveau te organiseren:

- Sommige gemeenten vragen zich af of ze de keuze kunnen maken om hun huidige milieuhandhavingstaken te behouden, met de ertegenoverstaande financiering die dan niet naar de Vlaamse overheid verschuift.
- De andere gemeenten veronderstellen dat het om een volledige bevoegdheidsoverdracht gaat, met inbegrip van klachtenbehandeling, vaststelling, sanctionering en tenuitvoerlegging.

D.39 Agronatuurbeheer

Te centralistische inslag die moeilijk te rijmen valt met het principe van een versterkte subsidiariteit.

VVSG had op Groenboek ingebracht:

Amendement:

De laatste zin vervangen door: "We stellen voor deze op te nemen in de maatregelenpakketten die door de Vlaamse overheid worden beheerd."

Toelichting:

'Stroomlijnen' en 'bijsturen' lijken andere woorden voor 'te schrappen of dwingend te wijzigen volgens de visie van de stroomlijnende en bijsturende centrale overheid' - en dat valt moeilijk te rijmen met een Groenboek gericht op versterkte subsidiariteit.

D.40 Structurele ondersteuning van professionele kunsteninstellingen of –organisaties naar maximaal twee niveaus

Akkoord.

D.41 Projectsubsidies – cultuur

Niet akkoord

In het principe wordt vergeten dat ook lokale besturen werken met projectsubsidies. Een verdeling tussen Vlaams en provinciaal niveau doorkruist het principe over lokaal cultuurbeleid. De expliciete toewijzing van projectmatige ondersteuning -zowel gebiedsgericht als doelgroepgericht- aan provincies holt de eerdere afspraak in D10 uit.

D.42 Subsidiëring van landelijke organisaties in de amateurkunsten

Geen standpunt.

D.43 Subsidiëring van landelijke organisaties sociaal-cultureel volwassenwerk

Geen standpunt.

D.44 Subsidiëring van bovenlokale sportverenigingen

Geen standpunt.

D.45 Subsidiëring van bovenlokale jeugdverenigingen

Geen standpunt.

D.46 Stroomlijning steunmaatregelen energiebesparing

Volgende opmerkingen:

* Een redelijke vraag - toch als streven dat gemeenten niet voor minder verregaande technische eisen subsidie kunnen geven; het kan evenwel zijn dat gemeenten vooruitstrevender willen zijn in hun subsidiebeleid (slechts subsidiëren voor verdergaande maatregelen en energieresultaten) en in dat geval hoeft er niet naar gestreefd te worden dat naar beneden te halen.

* 'Eén loket' klinkt iedereen altijd goed in de oren. Maar deze tekst laat andermaal in het ongewisse wat men hiermee concreet bedoelt en op welk bestuursniveau. Er is geen antwoord op wat de VVSG in haar reactie op het Groenboek uitte:

"Nogal wat lokale besturen (via bouwdienst, woonwinkels, ...) geven nu al het eerstelijnsadvies (één loket) dicht bij de burger en geïntegreerd met andere zaken (stedenbouwkundige vergunning, ander advies en premies, ...). Dit kan wellicht best verder gestimuleerd worden, weliswaar met soms doorverwijzing naar of backoffice verwerking van sommige zaken bij Vlaamse (resp. federale) overheid" en het vervangend amendement dat ze toen indiende:

Vervangend amendement: "Organisatie van 1 basis-front-office voor informatieverschaffing en doorverwijzing. Er moet nagegaan worden op welk niveau de premieaanvraag resp. de verdere dossierafhandeling het meest klantvriendelijk en efficiënt kan gebeuren. Verdere dossierafhandeling kan eventueel in verschillende back-offices. De behandelingskosten worden gedragen door de subsidiërende overheid."

Toelichting:

De woondienst, bouwdienst, woonwinkel of andere dergelijke dienst is in bijna alle gemeenten voor de burger de facto de front-office voor vragen over premies allerhande i.v.m. wonen, bouwen, e.d.m. Het lijkt goed hierop verder te bouwen. Prima facie lijkt het ook best dat de effectieve indiening van een premie-aanvraag op dat niveau kan gebeuren; er moeten hiertoe dan geautomatiseerde systemen ontwikkeld worden via dewelke een aanvraag geautomatiseerd kan worden doorgestuurd naar relevante backoffices.

D.47 Startersbegeleiding en bevorderen individueel ondernemerschap

We willen deze doorbraak enigszins nuanceren: begeleiding en bevorderen van individueel ondernemerschap is inderdaad een belangrijke taak van Vlaanderen en de sectororganisaties. Steden en gemeenten hebben hierbij een doorverwijsfunctie die uitgeoefend wordt door het gemeentelijk loket voor ondernemers. Anderzijds nemen heel wat steden en gemeenten ook zelf faciliterende en stimulerende maatregelen om het ondernemerschap te bevorderen (bijvoorbeeld bedrijvent centrum voor startende ondernemingen, gratis starten, vrijstelling belasting voor starters, handelspandefonds, ...). Ook het (flankerend) beleid (creëren van goede bereikbaarheid, opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen, etc.) bevordert het ondernemerschap.

D.48 Aanpassing art. 2 Provinciedecreet

Akkoord met het principe maar niet met de lijst op blz. 120-121. Dit moet veel genuanceerder ingevuld worden (b.v. plattelandsbeleid).

D.49 Uitwerking methodiek bestuursakkoord

De betrokkenheid van de lokale besturen en VVSG is essentieel wanneer het over taken en bevoegdheden gaat die de lokale besturen aanbelangen.

D.50 Invulling bestuursakkoord

Idem zoals bij D.49.

D.51 Financiële verevening

Akkoord.

Opmerking: het is vreemd dat bij de concrete aanpak alleen sprake is van verschuivingen van bevoegdheden van en naar de provincies en de eventuele afschaffing van het provinciefonds. Dat ook de lokale besturen moeten worden betrokken bij deze oefening, is blijkbaar vergeten.

D.52 Aantal en statuut gedeputeerden

Akkoord.

D.53 Meta-analyse van uitgevoerde pre-screening in vijf Vlaamse regio's

Akkoord.

D.54 Experimenteerruimte en proeftuinprojecten

Akkoord op voorwaarde dat er echte experimenteerruimte komt om af te wijken van bestaande decreten.

D.55 Aanpak stadsregionale samenwerking – rasterstad

Akkoord.

D.56 Gebiedsdekkende regioscreening

Akkoord als de regioscreening niet vrijblijvend is maar effectief leidt tot maatregelen inzake tegengaan verrommeling en versterking bestuurskracht lokale besturen.

D.57 Aanpassing decreet intergemeentelijke samenwerking

Akkoord met deze doorbraak.

Van cruciaal belang is de mogelijkheid voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden om met meervoudige doelstellingen te kunnen werken. Alleen zo hebben lokale besturen een instrument in handen om de (grotendeels sectoraal aangestuurde) wildgroei van intermediaire structuren terug te dringen en te beheersen.

Verder moet op vraag van een aantal regionale samenwerkingsverbanden ook een vijfde formule opgenomen worden in het decreet nl. federatieve samenwerkingsvormen tussen gemeenten.

D.58 Decretaal kader interbestuurlijke samenwerking

Niet akkoord met de noodzaak aan een decreet interbestuurlijke samenwerking. Het huidige kader biedt o.i. alle noodzakelijke instrumenten.

D.59 Code van interbestuurlijk samenwerken

Akkoord.

Interbestuurlijke samenwerking is in belangrijke mate een zaak van vertrouwen en bedrijfscultuur. Een code van interbestuurlijk samenwerken lijkt hier dan ook zinvoller dan het streven naar een decretale verankering van interbestuurlijke verhoudingen.

D.60 Hervorming sectorale Integratie, Inburgering, Huizen van het Nederlands en Sociaal Tolken en Vertalen

Het huidige hervormingsplan is louter een hergroepering van de vzw's die door Vlaanderen worden aangestuurd en gefinancierd in het kader van het integratie- en inburgeringsbeleid. De nota stelt dat de hervorming op drie niveaus 'kan'. Zo wordt ondermeer aan de lokale besturen de regiefunctie beloofd. Over deze belofte vinden we niets concreet terug in de plannen. De lokale besturen hebben deze regie reeds decretaal gekregen. (Art. 29, Decreet van 30 april 2009 betreffende het Vlaamse integratiebeleid). Door het gebrek aan juridische en financiële instrumenten voor de regie blijft deze regisseursfunctie een lege doos. Zo kampen de lokale besturen met een structurele onderfinanciering. In 2007 werden de lokale besturen gesubsidieerd voor ca. 52,5 VTE (bron: audit 2007), nu ca 60 VTE (erkenning van nieuwe diensten). Dit budget is erg mager, zeker in vergelijking met de financiering van de bovenbouw of ondersteunende instanties: 135,55vte voor de lokale en provinciale integratiecentra (bron audit 2007) en ca. 50 voor het VLEMI (bron: website en jaarverslag 2011). Dit betekent ca. 180 VTE in totaal voor ondersteuning. De hervormingsplannen gaan bovendien minder ver dan de intenties van het Groenboek. De passage "De huidige taken en bevoegdheden van de provinciale integratiediensten en provinciale integratiecentra worden, samen met bijhorende mensen en middelen, overgedragen naar het Vlaamse, intergemeentelijke of lokale niveau. De Vlaamse overheid bekijkt samen met de integratiesector naar welk bestuursniveau die taken en bevoegdheden best worden overgedragen" komt niet meer aan bod in het huidige voorstel.

Het huidige voorstel biedt ook geen garantie dat de randvoorwaarden voor de regie worden aangepakt. Er wordt te weinig werk gemaakt om het inburgerings- en integratiebeleid op elkaar af te stemmen. De VVSG ziet een gebrek aan afstemming op vier niveaus:

a. tussen OCMW's en onthaalbureaus inzake trajectbegeleiding van de cliënten. Vlaanderen weigert de rol van OCMW's bij het inburgeringsbeleid te (h)erkennen. Heel wat inburgeraars leggen onder regie van het OCMW een traject af of hebben reeds een traject afgelegd. Hierbij zijn verschillende aspecten die we terugvinden in het inburgeringstraject (NT2, Loopbaanoriëntatie, sociaal educatief perspectief Vlaanderen, ...).

b. tussen de Vlaamse actoren (onthaalbureaus, VDAB en huizen van Nederlands) en de gemeenten en OCMW's. Dit wordt ondermeer veroorzaakt door de kunstmatige scheiding tussen inburgering en integratie. (bvb. gemeentebesturen krijgen onvoldoende informatie van de Onthaalbureaus over de nieuwkomers op hun grondgebied).

c. tussen het Vlaams inburgerings-en integratiebeleid en de Vlaamse aanpalende sectoren (onderwijs, wonen, werk, jeugd, cultuur ...). De hervormingsplannen illustreren het verkokerd beleid van de Vlaamse overheid. Etnische-culturele diversiteit is niet enkel het thema van 'inburgering' en integratie ook andere lokale actoren werken rond deze thema's: het lokale jeugdbeleid, cultuurbeleid, (flankerend) onderwijsbeleid, welzijnsbeleid, activeringsbeleid... Al deze lokale actoren worden sectoraal aangestuurd met een manklopend integratiebeleid als gevolg.

d. tussen het Vlaamse en federale beleid (asielbeleid, RMI, integraal veiligheidsbeleid, ..). Zo hebben 80 % van de Vlaamse OCMW's een LOI. Deze Lokale opvanginitiatieven zijn geen geïsoleerd gegeven in de gemeenten.

D.61 Polders en wateringen

De tekst stelt alleen dat de wetgeving op de polders en wateringen zal worden aangepast, ze bepaalt niet hoe die zal worden aangepast.

Op vraag van en in samenspraak met de gemeenten en provincies kunnen polders en wateringen daar waar functioneel het plaatselijke beheer op zich nemen. Met de gemeenten als basisverantwoordelijken voor het beheer onbevaarbare waterlopen (3e categorie) en grachten is een versterking van de gemeentelijke vertegenwoordiging in de polders en wateringen en het gebruik van instrumenten uit het decreet intergemeentelijke samenwerking voor de democratische controle, een minimum. Voor werken van polders en wateringen zal de financierende overheid de goedkeuring verlenen.

Akkoord dat inactieve polders en wateringen kunnen worden opgeheven en andere polders en wateringen kunnen worden samengesmolten waar mogelijk en opportuun.

D.62 Bundeling van bovenlokale bezoekers- en NME-centra

Geen standpunt.

D.63 Waterbeleid en –beheer

Grotendeels akkoord hieronder toch enkele aandachtspunten/verduidelijkingen

De indeling van de onbevaarbare waterlopen in de verschillende categorieën en hun respectievelijke verantwoordelijke overheden wordt behouden, onder meer omdat deze reeds een goede basis is voor de taakverdeling. Niet alleen de waterlopen in samenhang met de riolering worden best beheerd door de gemeenten. Basisidee blijft dat de huidige derde categorie best beheerd wordt door de gemeente. De herijking dient om bestaande anomalieën weg te werken en moet in 2 richtingen kunnen gaan. Een waterloop moet kunnen verhogen in categorie, maar ook verlagen in categorie. De herijking dient te focussen op anomalieën/probleemgebieden. Men dient tevens aaneengesloten gehelen te behouden/bekomen voor het beheer.

Het is belangrijk dat gemeenten als gelijkwaardige partners kunnen onderhandelen.

Er wordt ook verder ingezet op capaciteitsopbouw over deze materie bij de gemeentebesturen. Specifieke kennis die bij de centrale overheid wordt opgebouwd wordt ook ter beschikking gesteld van de gemeentebesturen.

D.64 Bosgroepen en Regionale Landschappen

Bosgroepen: akkoord.

Regionale landschappen: De VVSG staat er veeleer neutraal tegenover dat de regionale landschappen voor erkenning, subsidiëring en opvolging, onder de bevoegdheid van de provincies worden gebracht - mits volgende randvoorwaarde gerespecteerd wordt, nl. dat in de bestuursorganen geen individuele organisatie of overheid op zich de meerderheid van stemmen heeft. Dit bouwt voort op de huidige wetgeving en praktijksituatie.

Niettemin duikt door deze 'doorbraak' de eigenaardigheid op dat de provincie nu tegelijk rechter en partij wordt: als subsidiërende overheid gaat ze haar eigen rol in de regionale landschappen mee evalueren. De bestaande situatie doet in die zin meer recht aan 'checks and balances'.

D.65 Intermediaire structuren in het woonbeleid rationaliseren (m.u.v. SHM's)

Akkoord, maar:

- het feit dat de werkingsgebieden van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden lokaal woonbeleid verplicht aaneen moeten sluiten is géén voorbeeld van sturen op hoofdlijnen en gemeentelijke autonomie;
- de interne staats hervorming kan duidelijk maken dat provincies géén rol te spelen hebben op het vlak van het woonbeleid, maar dat dit toekomt aan het lokale en Vlaamse bestuursniveau.

D.66 Samenwerking tussen huisvestingsmaatschappijen

Akkoord.

D.67 Streekoverleg (RESOC – SERR – ERSV)

In verband met het streekoverleg stelt het Witboek terecht: "*De wijze waarop het streekoverleg gevoerd wordt kan verschillen van streek tot streek.*" Waar RESOC's goed functioneren is dit dikwijls omdat ze aansluiten bij een intergemeentelijke realiteit. We pleiten er dan ook voor om actief te onderzoeken in welke mate het streekoverleg ingebed kan worden binnen de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor streekontwikkeling en stadsregionale ontwikkeling.

D.68 Afstemming LOP's, onderwijsraden en task force capaciteit

Akkoord.

D.69 Landbouwkamers

Geen standpunt.